

Aan de diensten in de Goede Week werd meegewerkt door:

De voorbereidingsgroep, bestaande uit: Welmoed van Seventer, Maria Loohuis, Jan Haan, Anki van Susante

Voorganger: ds. Welmoed van Seventer

Orgel/piano: Kees Veldhoen en Dirk Strasser

Koren:

Witte Donderdag: damesensemble o.l.v. Maria Loohuis

Goede Vrijdag: mannenkoor o.l.v. Peter Raaijmakers

Paaswake: cantorij o.l.v. Maria Loohuis

Met elkaar gaan we op weg

Samenstelling boekje: Anki van Susante

VOORWOORD

In de Goede Week staat de metafoor van *de weg die nieuw leven opent* centraal. De weg die zich niet als een mooie asfaltweg voor ons uitrolt naar het beloofde land. Maar wel geplaveid is met inspirerende en troostrijke verhalen die hoop en vergezichten geven om op weg te gaan.

Zoals op Witte Donderdag, wanneer we horen dat God altijd nabij blijft en wegen wijst in een verwarrend bestaan. En we horen dat Jezus nabij is als wij het brood van leven en liefde breken en delen en drinken uit de beker van het verbond, om in Gods naam, Jezus volgend, de weg naar nieuw leven te gaan.

Op Goede Vrijdag staan we niet alleen stil bij het lijden en sterven van de Messias, maar ook bij het lijden van mensen in de wereld waarin we leven. We doen dat mede aan de hand van één van de schilderijen van Chagall, De Witte Kruisiging. We kunnen ervaren dat onze weg soms onbegaanbaar lijkt. Maar ook dat Gods licht op onze weg niet te doven is.

En zo begint de Paaswake met Chagall's brandende menora en gaan we op weg naar het bevrijdende verhaal van Pasen. In het hart van de viering staat de dialoog van de Paasnacht, die wordt afgesloten met de woorden: "Gelukkig jij die trouw blijft aan wat toekomst biedt, trouw blijft aan jezelf: de zon gaat op, het wordt licht"

WITTE DONDERDAG

Alan Stewart: De blinde Jezus (Niemand hoort hier meer bij dan jij), 2022, 140×90 cm, houtskool op papier.

De kunstenaar is de Anglicaanse priester Alan Stewart. Met deze Jezus wil hij een vraagteken zetten achter theologische en Bijbelse beelden van blindheid als zonde of als iets dat genezen moet worden.

Deze Jezus is kwetsbaar, aangedaan door het visuele onvermogen van mensen.

John Beauchamp, die als Anglicaanse priester werkt voor het gehandicaptenpastoraat van het diocees Londen, schrijft dat 'in dit Laatste Avondmaal ook gemarginaliseerde, buitengesloten en minder waard geachte mensen aan tafel genodigd worden. Bij Jezus genodigd worden.

Muziek

Welkom

Aansteken van de tafelkaars

Bemoediging

Onze hulp is de Naam van de Ene
die Naam is ons genoeg

Gebed van toenadering

Op de lange weg, o God,
naar het land van uw belofte
gaan wij door donkere dalen
en sterven wij duizend doden.
Hoe zouden wij in staat zijn
onzelf staande te houden,
hoe zouden wij bij machte zijn
elkaar te behoeden?

**Wees Gij, o God, voor ons
een bodem onder onze voeten,
een dak boven ons hoofd,
een steun in onze rug,
een gids voor ons uit,
zodat wij niet verwijderd raken
van U en van elkaar
en volhardend voortgaan
het daglicht tegemoet.
Amen**

Zingen: Lb. 81 b (t. Roel Bosch m. Willeke Smits)

antifoon

Ju - bel God ter eer, stem en te-gen-stem

sprin-gen op voor Hem die ons heil be-werk - te.

Koor 1. Zing een lied, maak muziek,
vier je feesten, leef bevrijding,
God nam de last van je schouder,
je liet het huis van slaven achter.

Allen antifoon

Koor 2. Ik redde je uit de nood,
leidde je door de woestijn,
zond eten van boven,
gaf een bron om vol vertrouwen te drinken.

Allen antifoon

Koor 3. Ach, wilden ze maar horen,
de stem, de tegenstem tegen de dood,
ze zouden brood met honing eten,
en leven met een lied en met muziek.'

Allen antifoon

Rond de schrift

Gebed

Eeuwige en Ene, Nabije, goede God,
Bron van ons leven, van licht en liefde,
wij bidden U
om woorden die wegen wijzen
in een verwarrend bestaan.
Breng ons thuis bij uw Woord,

doe ons gaan in het spoor
van uw liefde en aanwezigheid
eindeloos en verder.

Vervul ons met uw Geest.

Amen.

Eerste lezing: Ezechiël 1:1 en 2: 1 t/m 10

Op de vijfde dag van de vierde maand in het dertigste jaar,
toen ik te midden van de ballingen bij het Kebarkanaal woonde,
opende zich de hemel en kreeg ik een visioen van God.

Ik hoorde een stem die tegen mij zei: 'Mensenkind, sta op,
dan zal ik met je spreken.'

Terwijl deze woorden klonken, voer er een geest in mij die me
weer op deed staan, en er werd opnieuw tegen mij gesproken:
'Mensenkind, ik stuur jou naar de Israëlieten, naar dat
weerspannige volk dat tegen mij in opstand is gekomen.

Tot op de dag van vandaag verzetten ze zich tegen mij,
zoals ook hun voorouders hebben gedaan.

Naar dat volk, dat zo halsstarrig en eigenzinnig is, stuur ik jou'.

Je moet tegen hen zeggen: "Dit zegt God, de HEER ..."

En of ze nu horen willen of niet – het is immers een opstandig
volk –, ze zullen weten dat er een profeet in hun midden is
geweest.

Maar jij, mensenkind, jij hebt van hun woorden niets te vrezen,
je hoeft voor hen niet bang te zijn, al zijn ze als brandnetels en
doornstruiken en belagen ze je als schorpioenen.

Je hoeft je door dat volk niet te laten afschrikken of angst te
hebben voor hun woorden, hoe opstandig ze ook zijn.

Je moet hun laten weten wat ik te zeggen heb,

of ze nu horen willen of niet, hoe opstandig ze ook zijn.

Jij, mensenkind, luister naar mijn woorden en wees niet

opstandig zoals dat volk. Doe je mond wijd open en eet wat ik je
te eten geef.'

Ik keek, en zag een hand die naar mij was uitgestrekt
en een boekrol vasthield.

Die werd voor mijn ogen uitgerold en ik zag

dat hij aan beide kanten beschreven was.

Dit stond erop te lezen: Klaagliederen, en gezucht en gesteun.

Zingen: Lb. 610: 1,3,4,5 (T. Sytse de Vries m. Mainz 162)

1 Zo dor en doods,
zo le - ven - loos
ver - lamd, uit - een - ge - sla - gen,
zon - der hoop en zon - der troost
slij - ten wij de da - gen.

3. Zijt Gij het, Heer,
die weet wanneer
wij ooit zullen herleven?
Met uw adem kunt Gij toch
ons het leven geven?

4. Kom dan en spreek
uw woord en breek
zo onze graven open.
Wil ons met de geesteskracht
van uw adem dopen.

5. Wek ons voorgoed!
Zet met uw gloed
ons recht op onze voeten.
Vol van leven zullen wij
't morgenlicht begroeten.

Tweede lezing: Matteüs 26: 17 - 35

Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood kwamen de leerlingen naar Jezus toe en vroegen: 'Waar wilt u dat wij voorbereidingen treffen zodat u het pesachmaal kunt eten?' Hij zei: 'Ga naar de stad en zeg tegen de persoon die jullie bekend is: De meester zegt: Mijn tijd is nabij, bij jou wil ik met mijn leerlingen het pesachmaal gebruiken.'

De leerlingen deden wat Jezus hun had opgedragen en bereidden het pesachmaal.

Toen de avond was gevallen, lag hij samen met de twaalf aan voor de maaltijd. Onder het eten zei hij tegen hen:

'Ik verzeker jullie: één van jullie zal mij uitleveren.' Dit bedroefde hen zeer, en de één na de ander vroegen ze hem: 'Ik toch niet, Heer?'

Hij antwoordde: 'Hij die samen met mij zijn brood in de kom doopte, die zal mij uitleveren. De Mensenzoon zal heengaan zoals over hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.'

Toen zei Judas, die hem zou uitleveren: 'Ik ben het toch niet, rabbi?' Jezus antwoordde: 'Jij zegt het.'

Toen ze verder aten nam Jezus een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf de leerlingen ervan met de woorden: 'Neem, eet, dit is mijn lichaam.'

En hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker met de woorden: 'Drink allen hieruit, dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden.

Ik zeg jullie: vanaf vandaag zal ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er met jullie opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.'

Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.

Onderweg zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen mij deze nacht allemaal afvallen, want er staat geschreven: Ik zal de herder doden, en de schapen van zijn kudde zullen uiteingedreven worden.'

Maar nadat ik uit de dood ben opgewekt, zal ik jullie voorgaan naar Galilea.'

Petrus zei daarop tegen hem: 'Misschien zal iedereen u afvallen, ik nooit!'

Jezus antwoordde hem: 'Ik verzeker je: deze nacht zul je, nog voor de haan gekraaid heeft, mij driemaal verloochenen.'

Petrus zei: 'Al zou ik met u moeten sterven, verloochenen zal ik u nooit.' Alle andere leerlingen vielen hem daarin bij.

Zingen: Lb. 558: 1,2,3,4

(m. anoniem, t. Jan Wit, naar Eugène Bersier)

1 Je - zus, om uw lij - den groot,
om uw le - ven en uw dood
die vol - bren - gen 't recht van God,
Ky - ri - e e - lei - son.

2. Heer, om uw zachtmoedigheid,
vorst die op een ezel rijdt
en om Sions onwil schreit,
Kyrie eleison.

3. Om de zalving door een vrouw,
vreugdeolie, geur van rouw,
teken van wat komen zou,
Kyrie eleison.

4. Om het brood, Heer, dat Gij breekt,
om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt,
Kyrie eleison.

Overweging

Muziek

Zingen: Lb.390. vers 3 vr. vers 4 m.

(t.Huub Oosterhuis m.Albert de Klerk)

1 Het brood in de aar - de ge - von - den,
het brood door han - den ge - maakt,
het brood van tra - nen en zor - gen,
dat brood dat naar men - sen smaakt.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in G major (one flat) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The lyrics are: "1 Het brood in de aar - de ge - von - den,". The second staff continues: "het brood door han - den ge - maakt,". The third staff continues: "het brood van tra - nen en zor - gen,". The fourth staff concludes: "dat brood dat naar men - sen smaakt." The music features various note values including quarter, eighth, and half notes, with some notes beamed together. There are also rests and a final double bar line at the end of the fourth staff.

2. Het brood van oorlog en vrede,
dat dagelijks eendere brood,
het vreemde brood van de liefde,
het stenen brood van de dood.

3. Het brood dat wij duur verdienen,
ons lichaam, ons geld, ons goed,
het brood van ons samen leven,
die schamele overvloed.

4. Dat brood dat wij moeten eten
om niet verloren te gaan.
Wij delen het met elkander
ons hele mensenbestaan.

5. Gij deelt het met ons, zo deelt Gij
U zelf aan ons uit voorgoed,
een mens om nooit te vergeten,
een God van vlees en bloed.

Rond de Tafel

Nodiging door de diaken

Toelichting op de inzameling

Collectiedoel: Amnesty International

Rekeningnummer: NL45 TRIO 0198 1000 00

Voorbeden Stil gebed

Tafelgebed: Brood hier gedeeld Iona 1. koor 2,3 allen

VG.

Toen Jezus met zijn leerlingen het pesachmaal at, nam hij een brood en zegende het. Hij brak het brood en deelde het uit en zei: "Neem hiervan, dit is mijn lichaam".

1. Brood hier gedeeld om het leven,
voedsel om verder te gaan,
teken van liefde, gegeven in ons bestaan,
om in Gods naam de weg van Jezus te gaan.

VG.

Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf de beker rond. Hij zei: "Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten. Doe dit, zo dikwijls je dit drinkt, om mij te gedenken". En allen dronken uit de beker.

2. Be-ker ge - reikt van - uit vreug - de
wijn in-ge - kleurd door de pijn. te-ken dat
het hem ver - heugde kwets-baarte zijn om in Gogd
naam de weg ten le-ven te gaan.

3. Handen – bereid om te delen,
mensen, geplaatst in het licht,
teken dat breuken wil helen,
tot ons gericht om in Gods naam
de weg van liefde te gaan

**Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schuld
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid.
Amen.**

Vredegroet

De vrede van de Heer zij altijd met u.
Zijn vrede ook met u.

*Ieder reikt een aantal kerkgangers de hand
en wenst elkaar "de vrede van Christus"*

Gemeenschap van brood en wijn

Tijdens het avondmaal wordt gezongen:

Salaam (*Manal Samir songs ev.presb.church Egypt*)

Koor zingt het eerste refrein en de coupletten, daarna refrein door allen.

Koor refrein

1. Your peace with-in us, Lord, will stand, surpassing all we understand.
Even when fears surround our land you fill our lives with peace.

Allen

Voice

Sa - laam, Sa-laam, Sa - laam, the peace of God to ev - ry race. Sa -

5

laam, Sa-laam, Sa - laam, the peace of God in ev - ry place.

2. When walking we are led astray, your Spirit in us lights the way to bring us back and guard our days.
You fill our lives with peace.

3. God's peace you offered us to live, a peace the world can never give, and while your Spirit in us lives, you fill our lives with peace.

Allen

Voice

Sa - laam, Sa-laam, Sa - laam, _____ the peace of God to ev - ry race. Sa -

5
laam, Sa-laam, Sa - laam, _____ the peace of God in ev - ry place.

Derde lezing: Matteüs 26: 36-39

Vervolgens ging Jezus met zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, Ik ga daar bidden'. Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen Hij bedroefd en angstig begon te worden, zei Hij tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier met Mij waken.' Hij liep nog een stukje verder, liet zich voorover vallen op de grond en bad: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals Ik het wil, maar zoals U het wilt.'

Zingen

Blijf bij mij en waak hier met mij, wa-kend en bid-dend, wa-kend en bid - dend.

*Hier onderbreken wij deze dienst.
Zingend gaan wij weg van hier,
om morgen in stilte weer terug te komen.*

GOEDE VRIJDAG

Het thema van deze Goede Week is *De weg die nieuw leven opent*. Op Goede Vrijdag is deze weg verduisterd door het lijden. Naast de lezingen uit Matteüs die over de weg van Jezus vertellen laten we als reflectie op deze lezingen het schilderij *de Witte kruisiging* van Chagall zien. De gekruisigde Jezus was voor Chagall de lijdende Jood bij uitstek.

In Matteüs 27 lezen we dat in de diepste verlatenheid er duisternis over het hele land (de hele aarde?) valt. Chagall schildert deze duisternis eveneens nadat in 1938 de Kristallnacht plaatsgevonden heeft. Het schilderij toont het lijden van het Joodse volk door de eeuwen heen en in het lijden van het Joodse volk het lijden van de volken (in het OT de Gojim). De man in het blauw linksonder op het schilderij draagt het bord van de zondebok. Aanvankelijk stond daarop te lezen *Ich bin ein Jude*. Later heeft Chagall deze tekst weggehaald.

Op het schilderij zijn diverse scènes geschilderd: soldaten, een brandend dorp en een brandende synagoge, vluchtende mensen en boven het kruis drie aartsvaders: Abraham, Isaak en Jakob en aartsmoeder Rachel, die zoals Jeremia schrijft huilt om haar kinderen.

Helaas herkennen wij in 2024 nog steeds deze afschuwelijke beelden van vluchtende mensen, van dood en vernietiging. Maar daardoorheen zag Chagall ook tekenen van hoop. Het schilderij is ondanks de verduisterde wereld niet donker, over het kruis valt het licht van God en de menora brandt nog steeds. Schilderde Chagall ook een weg naar leven?

Wij komen binnen en zijn stil

Zingen: Lb. 924: 1 koor 2,3 allen

(t. Huub Oosterhuis, m. Antoine Oomen)

1. Verdoofd en schamper van gemis
herkomst en doel verloren
dit leven dat geen leven is
nog dood nog ongeboren.
Doe open Gij die woont in licht
dat niet ter dood gedoemd zijn
wij die naar U genoemd zij

2 Uw naam ons eer - tijds aan - ge - zegd
vol - hardt in on - ze o - ren
op - dat wij doen het vol - ste recht
en zijn uit U ge - bo - ren -
'de min - ste mens een naas - te zijn':
dat woord heeft zin ge - ge - ven
ons angst - be - la - den le - ven.

3. Die gaan de wegen van uw woord
geen lot is hen beschoren
dan Gij, Gij plant hun adem voort
uw land zal hen behoren.
Woestijnen gaan in dauw gedrenkt
geluk zal wedervaren
aan wie verworpen waren.

Gebed

*Om de verloren droom
het afgebroken leven,*

*om deze wereld
troosteloos als een woestijn
een vuilnishoop
vol van vijandigheid*

*om het kind
dat nooit meer spelen zal,
om de mens
verlaten verkild
een hart vol winter*

*om heel dat zwaar verleden
dat mij verlamt
en van geen toekomst weet*

*wie droogt mijn traan
geeft mij
een nieuw vergezicht?*

*Wie helpt mij opstaan
voedt mij weer
met nieuwe dromen
om op weg te gaan?
Zolang jij nog
mijn naam wilt noemen*

zolang toch
durf ik zingen
ook al is het nacht.

Zolang er nog
in liefde wordt geloofd,
waag ik mij
aan een nieuw verhaal
van opstanding
van hoop en vergezichten
om op weg te gaan!

Amen

De diaconale kaars wordt aangestoken

Lezing: Klaagliederen 3: 1-9 20-21

Ik ben de mens die te lijden heeft onder de stok van zijn toorn.
Hij leidt mij en voert mij – in een lichtloos duister.

Tegen mij heft Hij zijn hand op, steeds opnieuw, dag na dag.
Mijn vlees en mijn huid doet Hij wegteren, en al mijn botten
breekt Hij.

Hij sluit mij in en omringt me met gif en tegenspoed.

Hij laat mij in duisternis wonen, als de doden van eeuwen her.
Hij trekt een muur rond mij op, ik kan er niet uit; zwaar zijn
mijn bronzen ketenen.

Al schreeuw ik en roep ik om hulp, Hij wil mijn gebed niet horen.
Hij verspert mij de weg met rotsblokken, mijn paden maakt Hij
krom.

Telkens als ik mijn lot overdenk, ben ik diep terneergeslagen.
Toch geef ik de hoop niet op, want hieraan houd ik vast.

Zingen: Psalm 22b: 1,3 koor 2,4 allen

1 Mijn God, mijn God, waar-om ver-stoot u mij?

U was mij zo ver-trouwd en zo na - bij,

maar nu houdt u zich doof, God. Hoort u mij?

Ik ben wan-ho - pig,

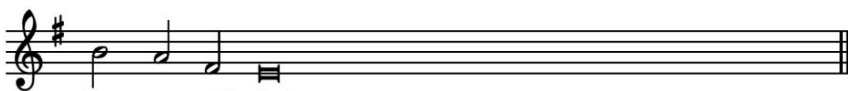
ik schreeuw het uit, maar u blijft mij ont-lo - pen.

U ziet mij niet. Bent u mijn naam ver-ge - ten?

U redt mij niet. U die mijn God wilt he - ten,

hoort u mij niet?

2. U was een gids voor heel ons voorgeslacht,
een zuil van vuur, een ijkpunt in de nacht.

Uw volk, vertrouwend op uw overmacht,
wist zich gedragen.

Maar ik val blijkbaar buiten uw genade,
geworden tot een worm in dorre aarde,
vernederd, God, vertrapt, hoe mensonwaardig
is mijn bestaan.

3. Een hongerige bende jaagt mij op
en er is niemand die de horde stopt.
Ik sta verlamd en kan geen kant meer op.
Hoor honden blaffen!
Geen tegenstander kan mij harder straffen:
zie mij, doorboord mijn voeten en mijn handen,
mijn lijf ontkleed – hun leedvermaak, mijn schande!
Wordt dit mijn dood?

4. Mijn kleren zijn verdeeld. Het is genoeg!
Kom mij, o God, als redder tegemoet
nu ze me slaan en slaan tot bloedens toe
om mij te doden.
U lacht om heersers die zichzelf vergoden
en mij verachten. God, red nu mijn leven.
Uw koningschap is onbetwist, verheven
uw grote naam!

Lezing: Matteüs 26: 42b-50

Jezus bad in Getsemane terwijl, zijn leerlingen sliepen: 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan mij voorbijgaat zonder dat ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals u het wilt'. Toen hij terugkwam, zag hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. Daarna voegde hij zich weer bij de leerlingen en zei: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? En dat terwijl het ogenblik nabij is waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die mij uitlevert, is al vlakbij.'

Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd. Met hen had zijn verrader een teken afgesproken. 'Degene die ik kus,' had hij gezegd, 'die is het, die moet je gevangennemen. 'Hij liep recht op Jezus af, zei:

'Gegroet, rabbi!' en kuste hem. Jezus zei tegen hem: 'Vriend, ben je daarvoor gekomen?' Daarop kwam de bende naderbij, ze grepen Jezus vast en namen hem gevangen.

Reflectie

Wat Jezus meemaakt in Getsemane is een grote verlatenheid als hij zijn vrienden slapend aantreft. Hij had tegen ze gezegd: "Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier met mij waken". En in vers 45: "Liggen jullie nog steeds te slapen en te rusten?" In de donkerste uren kunnen vrienden je op de been houden. Maar het tegendeel is waar, één van zijn leerlingen levert hem zelfs uit aan een bende die met zwaarden en knuppels bewapend is. Boven het kruis op het schilderij van Chagall zweven Abraham, Isaak, Jakob en Rachel. Ze zien het allemaal gebeuren, maar even als de leerlingen zijn ze onmachtig om de lijdende mensen bij te staan. Rachel huilt in het boek Jeremia om de kinderen van haar kinderen die weggevoerd worden in ballingschap. Gedeporteerd zoals zoveel Joden in de Tweede Wereldoorlog.

Haar mantel was ooit blauw, de kleur van de hemel, maar is nu met bloed bevlekt.

Wij voelen ons vaak onmachtig in de wereld staan, we zien het lijden van mensen in de oorlogen in onze tijd, de stromen vluchtelingen die over de wereld gaan op zoek naar veiligheid, hopelijk gaan ze op een weg die een nieuw leven opent.

Zingen: koor

Ky - ri - e Ky - ri - e Ky - ri - e e - lei - son lei - son

Zingen: Lb. 571:1 allen (t.Sytze de Vries, m. Keulen 1649)

1 In stil - le nacht houdt Hij de wacht
waar al - le an - deren sla - pen.
De o - gen zwaar, de har - ten moe,
heb - ben wij Hem ver - la - ten.

Lezing: Matteüs 26: 59-65

De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden een valse getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter dood zouden kunnen veroordelen, maar ze vonden er geen, hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee die zeiden: 'Die man heeft gezegd: Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen'. De hogepriester stond op en vroeg hem: 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?' Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: 'Ik bezweer u bij de levende God, zeg ons of u de Messias bent, de Zoon van God'. Jezus antwoordde: 'U zegt het. Maar ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en hem zien komen op de wolken van de hemel'. Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: 'Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? Nu hebt u met eigen oren gehoord hoe hij God lastert'.

Reflectie

Hoe kan een mens voorkomen dat woorden worden omgedraaid en door de strot worden geduwd van wie ze heeft uitgesproken. De machthebbers van deze wereld misbruiken woorden voor verraad en leugens. Ze verdraaien de werkelijkheid ten eigen bate, veelal uit honger naar macht of misschien ook wel uit angst. Maar velen worden er de dupe van, zoals de vluchtende mensen op de Witte Kruisiging. Mensen met goede bedoelingen worden tot zondebok gemaakt, niet alleen Joden want er zijn genoeg andere bevolkingsgroepen waarvan men vindt dat er "minder" van moeten zijn.

Laat ons woord rechtvaardig zijn en gesproken worden om mensen op de weg van het leven te zetten: vluchtelingen, daklozen, homo's, queers,

Zingen: koor

The image shows a musical score for a choir. It consists of two staves: a treble clef staff on top and a bass clef staff on the bottom. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is written in a simple, homophonic style. The lyrics are: "Ky - ri - e Ky - ri - e Ky - ri - e e - lei - son lei - son". There are two endings: the first ending leads back to the beginning of the phrase, and the second ending leads to a final cadence. The score is presented in a clean, black-and-white format.

Zingen: Lb. 571: 2 allen

2. Waarom blijft niet het laatste lied
in onze harten hangen?
De lofzang klonk, maar is verstomd.
De dood houdt ons omvangen.

Lezing: Matteüs 26: 69-75

Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei: 'Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!' Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen: 'Ik weet niet waar je het over hebt'. Toen hij wilde weggaan naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders: 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!' En opnieuw ontkende hij en zwoer: 'Echt, ik ken de man niet! 'Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden: 'Jij bent wel degelijk een van hen, trouwens, je accent verradt je'. Daarop begon hij te vloeken en hij bezwoer hun: 'Ik ken die man niet!' En meteen kraaide er een haan. Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Voordat er een haan gekraaid heeft, zul je mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

Reflectie

Oordeel niet te snel! Hoe goed ken jij jezelf? We genieten jaarlijks van een van de mooiste aria's uit de Matthäus Passion: *Erbarme dich*. Die wordt gezongen als reactie van iemand die zich herkent in de verloochening van Petrus. De haan kraait voor de derde keer en dan beseft Petrus zijn verraad. In de aria klinken een onnoemelijk verdriet en ondraaglijke spijt.

We schrikken terug voor de consequenties van Jezus' weg. We herkennen ons zelf in de momenten waarop ons vertrouwen in rook opgaat en we niet verder durven gaan. Maar we weten dat voor nieuw leven de moed om door te gaan nodig is. Bij de man rechtsonder (met het laatste beetje huisraad in een zak op zijn rug) wordt het licht versterkt door de witte gloed die opstijgt uit een boekrol, geplunderd uit de synagoge en vertrappt. De boekrol zelf is vernield en ontheiligd, maar de woorden stijgen eruit op en gaan, als bijbelse verhalen van hoop, mee met de vluchteling in ballingschap. De mantel van de man is groen gekleurd, bij Chagall de kleur van nieuw leven.

Zingen: koor

Musical score for a choir, featuring a treble and bass clef with lyrics: Ky - ri - e Ky - ri - e Ky - ri - e e - lei - son lei - son.

Zingen:Lb. 571: 3 allen

3. Een beker vol van vreugdewijn
heeft Hij met ons gedronken.
Een bittere kelk vol eenzaamheid
hebben wij Hem geschonken.

Lezing: Matteüs 27: 27-31

De soldaten van de prefect namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om hem heen. Ze kleedden hem uit en deden hem een scharlakenrode mantel om, ze vlochten een kroon van doornetakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor hem op de knieën. Spottend zeiden ze: 'Gegroet, koning van de Joden,' en ze spuwend op hem, pakten hem de rietstok weer af en sloegen hem tegen het hoofd. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem de mantel uit, deden hem zijn kleren weer aan en leidden hem weg om hem te kruisigen.

Reflectie

'Gegroet, koning van de Joden', zo spotten de soldaten die hem martelen. In verschillende talen staat het later op het kruis boven zijn hoofd. Ook Chagall schildert die teksten.

Maar wat voor koning is hij eigenlijk. Chagall schildert hem met een gebedsmantel om zijn onderlijf. Zijn koningschap is dienend, de koning die op een ezel de stad binnenreed en niet op een oorlogshengst. Misschien dat we via de gebedsmantel mogen denken aan de vleugels van God, waaronder volgens de profetie gerechtigheid en genezing te vinden is. Maar het betekent ook dat zijn lijden en sterven een gebed voor de wereld is, een gebed voor het leven.

Een gebed voor ons door de mens die bij alles wat hem werd aangedaan en ondanks het ergste, trouw is gebleven aan het beste en het diepste in zichzelf. Zijn liefde bleef overeind, ook toen die werd afgewezen. Liefde staat voor Chagall centraal in zijn werk en in zijn leven. 'Kunst moet de liefde onder mensen versterken', zei hij in een interview. 'De wereld kan hoe dan ook alleen gered worden door liefde'.

Zingen: koor

The image shows a musical score for a choir. It consists of two staves: a treble clef staff on top and a bass clef staff on the bottom. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is written in a simple, homophonic style. The lyrics are: Ky - ri - e Ky - ri - e Ky - ri - e e - lei - son lei - son. There are two endings: the first ending leads back to the beginning of the phrase, and the second ending leads to a final cadence. The score is presented in a clean, black-and-white format.

Zingen: Lb. 586:1 (allen) (m. Fokke de Vries, t. Hein Stufkens)

1 Zie de mens die in zijn lij-den
te - ken werd voor al - le tij-den
van wat lief-de dra-gen kan.

Lezing: Matteüs 27: 45-46

Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, gaf Jezus een schreeuw en riep luid: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat wil zeggen: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?'

Reflectie

We zien op de weg die Jezus ging dat de wereld donker wordt als het leven wordt afgebroken. Donkere wolken vullen de lucht als in het verhaal van Matteüs.

We herkennen in onze tijd dat mensen ten einde raad zijn als ze huis en haard verliezen door een natuurramp of een bombardement. Of dat onze persoonlijke wereld donker is geworden als we het leven zwaar vinden door eenzaamheid, ziekte of door verlies van een dierbare.

De vlammen zijn het onheilspellende licht in het duister van de waanzin. De weg van de getroffenen leidt naar een onzekere toekomst.

Toch is bij Chagall de overheersende kleur op het schilderij niet zwart, maar wit! Er breekt een brede witte baan van licht door de duistere wolken heen. Een licht dat vanuit de hemel over Jezus heen schijnt en van daaruit over alle vluchtende en lijdende mensen, die zo niet in het donker uit het zicht verdwijnen, en juist zicht op het leven behouden.

Zingen: koor

The image shows a musical score for a choir, consisting of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The lyrics are: Ky - ri - e Ky - ri - e Ky - ri - e e - lei - son lei - son. There are two endings: the first ending leads back to the beginning of the phrase, and the second ending concludes the phrase. The score is written in a simple, clear style suitable for a choir.

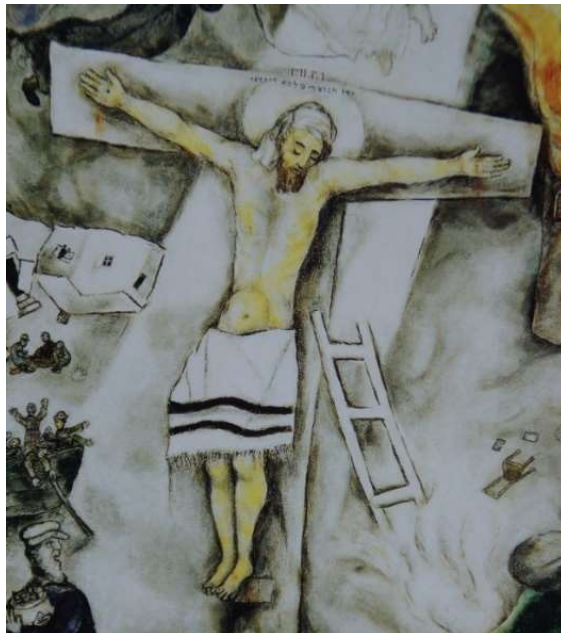
Zingen: Lb. 586:2 allen

2 Weer-loos heeft Hij heel zijn le-ven
zich aan an - de - ren ge - ge-ven -
weer-ga-loos is Hij al-leen.

Lezing: Matteüs 27: 47-51

Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesneld die een spons pakte en in zure wijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken. De anderen zeiden: 'Niet doen, laten we eens kijken of Elia hem

komt redden.’ Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest. Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten.

Reflectie

Jezus sterft in een woordeloze schreeuw van onmacht. Hij vindt in de lezing van Matteüs geen troost of antwoord voor zijn lijden. En net zoals het hemels blauw van de mantel van Rachel is vervaagd en besmeurd met rode vlekken, zie je bij het lichaam van Jezus dat het geel is gevlekt. Geel is voor Chagall de kleur van Gods aanwezigheid. Maar nu zijn er bij Jezus van die aanwezigheid alleen nog wat vlekken over. “Waar is zijn God nu, om hem te redden?”

Als enige van de vier evangelisten heeft Matteüs het over een aardbeving en opstanding van gestorven heiligen. Hiermee grijpt hij terug op een profetie uit het Oude Testament dat, ook al lijken de mensen van Israël op een dal vol dorre doodsbeenderen, ze door Gods Geest als nieuwe mensen zullen opstaan (Ezechiël 37). God laat het kwaad, het lijden en de dood niet onbeantwoord. Matteüs verwijst als het ware door de dood heen naar de opstanding. Uit het dal van de dood gaat er een weg omhoog.

En als je naar het gezicht van Jezus op het schilderij kijkt, het dode gebogen gelaat van Jezus, met gesloten ogen, zie je dat het helder geel oplicht in de witte lichtbaan uit de hemel. Dat hemelse licht verlicht ook de weg van de lijdende mensen, verdreven van huis en haard.

Zingen: Een klacht van God (ZG 6-68) koor en allen

1. Zie de aarde woest en leeg
in duisternis gedompeld.

Bergen schudden, de aarde beeft,
mens en dier verstommen. Doodstil weer,
niemand meer, alsof wij nooit bestonden.

2. Mijn ei-gen volk, ver - vreemd, ver - wor - den,
jaagt wind na en ver - waait.
Beel - den van steen zijn on - machts go - den,
mijn woord heb je ver - draaid.

Ik was er in de nacht van lijden,
van stenen angstbestaan.

Ik was je licht, Ik je be - vrij - der,
wat heb Ik je mis - daan?

3. Tegen U is geen verweer.
Ik moet uw woord wel spreken.
Zaad van onrecht, keer op keer,
heeft misoogst opgeleverd.
Dag en nacht welt een klacht
om wie verloren lopen.

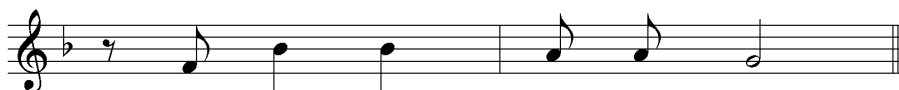
4. Kan soms een bruid haar tooi ver - ge - ten,

een sie - raad op haar hart.

Toch is mijn volk zijn God ver - ge - ten

ont - luis - terd en ver - hard.

Berooid en naakt ga je langs wegen,
de armen uitgestrekt.

Ner - gens een huis jou toe - ge - ne - gen,

geen kleed, dat je be - dekt.

5. Was mijn hoofd een waterval
Ik huilde onafgebroken.
Waren mijn matte ogen een bron,
de tranen bleven stromen.
Wat hier geldt: bruto geweld.
Die aanklacht moet ik schreeuwen.

6. Jou wordt geen na-ge-slacht ge - ge - ven,
 de toe - komst is een straf.
 Zij zul - len ster - ven die nu le - ven
 en nie - mand delft hun graf.

Als mest liggen ze op de akker,
 een rouwklacht klinkt er niet,

geen brood van troost, geen be-ker sa-men,
 een een - zaam, leeg ge - bied.

7. Bent U op doortocht voor één nacht,
 in dit gebied een vreemde;
 een held op de vlucht, een god zonder macht,
 een redder uit verleden?
 Sta ons bij, smeken wij, vergeef wat wij misdeden.

8. Mijn ei - gen volk, de dood ont - ko - men,

vindt heil in de woes - tijt.

Ik breng je thuis en doe je wo - nen.

Er klinkt een nieuw re - frein.

Wie gaarden plant zal er van oogsten,
de beker wijn gaat rond.

Ik ben je God de al - ler - hoog - ste,

Ik sluit een nieuw ver - bond

Stilte

De diaconale kaars wordt gedoofd

Reflectieve orgelmuziek

Zingen: Lb. 893 koor 1. daarna allen 1, 2, 3
(m. Bernard Huijbers t.Huub Oosterhuis)

1 O-ver-al zigt Gij on-zicht-baar ge-ge-ven,
spre-kend na-bij, de stil-te ver-wacht U,
men-sen be-staan U, zien en be-le-ven U.

2. Mensen van vlees van licht en gesteente
hard en van bloed een vloed niet te stelpen
mensen uw volk uw stad hier op aarde.

3. Aarde is al wat wij zijn, wat wij maken.
Adem ons open, maak ons uw aarde,
uw nieuwe hemel, vrede op aarde.

***De Paaskaars wordt gedoofd, de Bijbel gesloten.
Achtereenvolgens worden weggedragen:
de Paaskaars, het Doopvont, de Bijbel, de Diaconale
kaars.***

Tijdens het wegdragen wordt gesproken:

Door dit dodelijke spel van de machthebbers van deze wereld, lijkt het Licht verdwenen, lijkt het Woord verdwenen, lijkt de Weg dood te lopen. En soms voelen we dit ook in ons eigen leven. Maar laten we blijven geloven en hopen dat de weg die Jezus gaat nieuw leven opent. Zo laat Chagall in zijn schilderij de menora branden en laat hij het licht samen vallen met de baan van licht dat door de wolken heen breekt.

Stilte

*Hier onderbreken wij deze dienst.
In stilte gaan wij weg van hier,
om morgen in stilte weer terug te komen.*

PAASWAKE

Wij komen binnen en zijn stil.

Zingen: Psalm 42 koor (*m: James Turtle 1802-1882*)

1. Als een hert dat smacht naar waterstromen,
zó smacht mijn ziel naar U, o Heer.
Mijn ziel heeft dorst naar God, de God van 't leven;
wanneer zal ik ooit nog opgaan en voor Gods aanschijn komen?

2. Dag en nacht heb ik voor brood mijn tranen,
omdat men aldoor tot mij zegt: "Waar blijft jouw God nu?"
Telkens raak ik weer ontroerd wanneer ik daaraan terugdenk,
hoe ik met de schare meeinging, naar Gods huis vooraan schreed
onder lofzang en jubel, een stoet van pelgrims...

*Wat zijt gij bedroefd mijn ziel, waarom in mij zo
terneergeslagen?*

*Vestig op God uw hoop, eens zal ik hem weer loven, mijn God
en Heiland.*

3. Wanneer mijn ziel in mij zich buigt terneder,
dan denk ik aan U, ver van het land der Jordaan,
de Hermon en het Klein gebergte.
Daar roepen tot elkaar de stromen,
daar klinkt uw stem in 't geklater van beken,
over mij kwamen heen al uw golven en baren.

4. Als God des daags zijn gunst doet uitgaan,
zal 's nachts zijn lied niet van mij wijken:
een bede tot de God mijns levens.
Nu vraag ik steeds aan God, mijn rots:
"Waarom hebt Gij mij vergeten?"
Waartoe ga ik om in rouw en is mijn vijand machtig?"

5. Het doorwondt mijn diepste wezen als mij mijn haters honen
en heel de dag door aan mij vragen: "Waar blijft jouw God nu?"
Wat zijt gij bedroefd mijn ziel, waarom in mij zo
terneergeslagen?
Vestig op God uw hoop, eens zal ik hem weer loven,
mijn God en Heiland.

Waken zul je over dat wat ik je toevertrouw. Niet naar de mond praten zul je, maar **wegen wijzen die leven brengen**. Mijn woorden zul je spiegelen aan de mensen, zodat ze hun verantwoordelijkheden kennen en kiezen voor dat wat leven geeft. (Vrij naar Ezechiël 3:16)

De terugkeer van het Woord en het Licht

De diaconale kaars en het doopvont worden binnengebracht, terwijl gezongen wordt:

Zingen: Hoe ver is de nacht?

1 x solo, 1 x koor

Hoe ver is de nacht, hoe ver,
wachter, hoe ver is de nacht?

De morgen komt, zegt de wachter,
maar nog is het nacht.

Tijdens het zingen wordt de Bijbel binnengebracht.

Allen:

Hoe ver is de nacht, hoe ver,

wach-ter, hoe-ver is de nacht? De

mor-gen komt, zegt de wach-ter, maar nog is het nacht.

Lof van het licht

Lezing: Genesis 1: 1-5

In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water. God zei: 'Er moet licht komen'. en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.

De Paaskaars, aangestoken aan het vuur buiten, wordt binnengebracht, terwijl gesproken wordt.

Dit is de nacht,
die heel de aarde rond
gevierd wordt als de nacht van bevrijding
uit het duister van de kwade machten.
Het licht is sterker dan al het duister,
onstuitbaar en niet te doven.
Dit is de nacht, waarin Jezus, de Mensenzoon,
de banden van de dood heeft losgemaakt
en de machteloosheid heeft doorbroken.
Hij is licht en leven door de dood heen.
Daarom zegenen en danken wij U,
lichtende, levende, liefhebbende God!
Laat het licht, Eeuwige, onze God,
dat U in ons midden hebt ontstoken
nooit verdwijnen in ons midden,
wijs ons de weg in het licht van Pasen.
Verwelkomen wij het licht!

Zingen: Lb. 601: 1,2,3 (t. Huub Oosterhuis, m.: Antoine Oomen)

Tijdens het zingen wordt het licht van de Paaskaars doorgegeven

1 Licht dat ons aan-stoot in de mor-gen,
voor-tij-dig licht waar-in wij staan
koud, één voor één, en on-ge - bor-gen,
licht o - ver - dek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uit-val, dat wij al - len
zo zwaar en droe - vig als wij zijn
niet uit el - kaars ge - na - de val - len
en doel-loos en on-vind-baar zijn.

2. Licht, van mijn stad de stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.

Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in vrede draagt.

3. Alles zal zwichten en verwaaien

wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
en van ons doen geen daad beklijft.
Veelstemmig licht, om aan te horen
zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
licht, laatste woord van Hem die leeft.

Bezinning in lezing en lied

Lezing: Exodus 14: 19-22

De engel van God, die steeds voor het leger van de Israëlieten uit was gegaan, stelde zich nu achter hen op. Ook de wolkkolom, die eerst voor hen uit ging, stelde zich achter hen op, zodat hij tussen het leger van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten kwam te staan. Aan de ene kant bracht de wolk duisternis, aan de andere kant verlichtte de vuurzuil de nacht. Die hele nacht konden de legers niet bij elkaar komen. Toen hield Mozes zijn arm boven de zee, en de HEER liet de zee terugwijken door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien. Hij veranderde de zee in droog land. Het water spleet, en zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan, over droog land; rechts en links van hen rees het water op als een muur.

Uittocht uit Egypte doortocht door de Rode Zee van Marc Chagall

De kaarsen worden gedoofd

Zingen: Lb. 356: 1,3,7 (t. Wim van der Zee, m. Arie Eikelboom)

1 O God die uit het wa - ter
in het be - gin
de aar - de hebt ge - roe - pen
de gro - te toe - komst in:
refrein:
Heer, ont - ferm u o - ver ons
en o - ver on - ze kin - de - ren.

3. O God die door het water,
de Rode Zee,
uw volk de vrije doortocht gaf,
uw wolk trok met hen mee:
refrein

7. O God die in het water
van onze doop
wie Jezus willen volgen
doet opstaan tot de hoop:
refrein

De dialoog van de paasnacht

Vraag:

Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?

Antwoord:

Deze nacht is anders dan alle andere nachten,
omdat wij in deze Paasnacht

mogen weten en ervaren
dat de zon altijd weer op zal gaan.
Dat het leven zin en betekenis mag hebben
in de omgang met elkaar en met God.
Daarom klinkt in deze nacht:

Gelukkig jij die het allemaal niet meer kan volgen:
je hoort erbij!

Gelukkig jij die verdriet hebt en je daarom alleen voelt:
je bent gehoord, je zal worden getroost.

Gelukkig jij die het pantser om het gevoel durft laten zakken
en je durft laten raken,
kwetsbaar en raakbaar,
uiteindelijk zal iedereen zo zijn.

Gelukkig jij die soms beroerd wordt van alle ellende,
die niet recht praat wat krom is,
maar eerlijkheid wil:
het zal allemaal worden zoals jij het wil.

Gelukkig jij die ondanks alles het goede in mensen wil zien:
jou zal recht worden gedaan.

Gelukkig jij die een hart hebt voor de mensen om je heen,
de Eeuwige heeft een hart voor jou.

Gelukkig jij die ruzies beslecht, vrede brengt:
dat is pas geloven!

Gelukkig de mensen die eerlijk zijn en daarom gepest
worden: het wordt allemaal anders.

Gelukkig jij over wie geroddeld wordt:
ze zijn allemaal jaloers!

Gelukkig jij die trouw blijft aan wat toekomst biedt,
trouw blijft aan jezelf:
de zon gaat op, het wordt licht.

Zingen: Lb. 605: vers 3 vr. vers 4 m.
(t.: Inge Lievaart, m. Willem Vogel)

1 De toekomst is al gaan - de,
lokt on-danks te - gen - stand
ons weg uit het be - staan - de
naar eens te vin - den land.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 2/2 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/2 time signature. The notes are: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), D5 (half). The second staff continues: E5 (quarter), D5 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (half). The third staff continues: G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (half). The fourth staff continues: B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (half), ending with a double bar line.

2. De toekomst is al gaande,
schept doorgang door de vloed,
dwars door het ongebaande
een pad dat voortgaan doet.

3. De toekomst is al gaande,
een bron in de woestijn
zingt tegen het vergaan in:
de dood zal niet meer zijn.

4. De toekomst is al gaande,
verborgen en gezien,
een stem die te verstaan is,
een God die draagt en dient.

5. De toekomst houdt ons gaande,
voert ondanks tegenstand
ons uit het doods bestaande
naar nieuw, bewoonbaar land.

Lezing: Matteüs 28:1-10

Na de sabbat, toen de ochtend van de eerste dag van de week gloorde, kwam Maria uit Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw. De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: 'Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. Hij is niet hier, hij is immers opgestaan, zoals hij gezegd heeft. Kijk maar, dat is de plaats waar hij gelegen heeft. En ga nu snel naar zijn leerlingen en zeg hun: "Hij is opgestaan uit de dood, en dit moeten jullie weten: hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je hem zien." Dat is wat ik jullie te zeggen had.'

Ontzet en opgetogen verlieten ze het graf; ze haastten zich om het aan zijn leerlingen te vertellen. Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen. Ze liepen op Hem toe, grepen zijn voeten vast en aanbaden Hem. Daarop zei Jezus: 'Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze Mij zien.'

Zingen: Lb. 607: vers 1 koor en 2,3 allen

(t. Huub Oosterhuis m. Jean Tabourot)

1. Gij zijt voorbij gegaan
een steekvlam in de nacht .
De vonken van uw naam
zijn ogen in ons hart.
In flarden hangt uw woord
om onze wereld heen,
wij leven in U voort,
wij zijn met U bekleed.

2. allen

Gij zijt voor-bij ge - gaan, een voet-spoor in de
zee. Gij zijt te ver ge - gaan, Gij zijt een mens te
veel. Gij zijt voor-goed, Gij zijt ver - bor - - gen in uw
God. Geen stil - te spreekt U uit, on - denk - - baar is uw dood

3. Gij zijt voorbijgegaan,
een vreemd bekend gezicht,
een stuk van ons bestaan,
een vriend, een spoor van licht.
Uw licht is in mijn bloed,
mijn lichaam is uw dag,
ik hoop U tegemoet
zolang ik leven mag.

HERNIEUWING DOOPBELOFTE

Voorganger

Gemeente van Jezus Christus, volgens het evangelie zijn wij door het gebeuren op de vroege morgen van Pasen in de doop met Christus begraven om in zijn opstanding met Hem een nieuw leven te kunnen leiden. Daarom willen wij op dit feest van licht en nieuw leven onze doopbeloften opnieuw uitspreken. Want eens hebben wij en onze ouders zich verzet tegen die machten en krachten die het leven schaden en

schenden en hebben wij en onze ouders beloofd de Heer van het leven te dienen.

Daarom, zult u zich te allen tijde verzetten tegen kwaad en onrecht om in vrijheid te leven als kinderen van God?

JA, DAT BELOOF IK.

Doopgedachtenis

Doopwater wordt in het doopvont geschonken.

Wij gedenken en vieren deze nacht
de geboorte van deze aarde,
onze eigen schepping en geboorte,
dat wij tot vrijheid geroepen zijn
en mogen leven in het licht.

Wij vieren en verkondigen
de opstanding van Jezus Messias,
die wordt genoemd
de nieuwe mens,
de eerstgeborene uit de doden,
het licht der wereld
en wij getuigen van ons geloof in hem.
Wij geloven dat God in hem
een nieuw en onvergankelijk verbond gesloten heeft
met deze aarde.

**In deze nacht wordt het ons aangezegd,
dat Hij groter is dan alle zonde,
dat zijn trouw en menslievendheid
sterker zijn dan alle dood,
dat God in de Messias Jezus
een nieuwe toekomst voor ons heeft geopend.**

In deze nacht vieren wij
onze verbondenheid met Jezus,

het nieuwe verbond
met zijn Vader en met onze Vader.
Gedoopt met water in zijn Naam geloven wij
dat God, die hem ten leven heeft gewekt,
ook ons zal redden van de dood.

**In deze nacht gedenken wij,
dat wij gedoopt zijn
en bidden wij, dat wij,
zo oud en zo groot als wij zijn,
opnieuw geboren worden
om te leven in zijn Geest,
ten dienste van deze wereld,
vandaag en tot in eeuwigheid. Amen.**

Allen zingen: Lb 686: (t. Huub Oosterhuis, m. Bernard Huijbers)

1 De Geest des He-ren heeft
een nieuw be-gin ge-maakt,
in al wat groeit en leeft
zijn a - dem uit-ge - zaaid.
De Geest van God be - zielt
wie koud zijn en ver-steend
her-bouwt wat is ver-nield
maakt één wat is _____ ver - deeld.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of nine staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The lyrics are written below the notes. The score begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The lyrics are: '1 De Geest des He-ren heeft een nieuw be-gin ge-maakt, in al wat groeit en leeft zijn a - dem uit-ge - zaaid. De Geest van God be - zielt wie koud zijn en ver-steend her-bouwt wat is ver-nield maakt één wat is _____ ver - deeld.' The music is written in a simple, melodic style with a mix of quarter and eighth notes. There are some rests and a change in time signature to 3/4 for the final measure of the first line.

2. Wij zijn in Hem gedoopt
hij zalft ons met zijn vuur.
Hij is een bron van hoop
in alle dorst en duur.
Wie weet vanwaar Hij komt
wie wordt zijn licht gewaar?
Hij opent ons de mond
en schenkt ons aan elkaar.

3. De geest die ons bewoont
verzucht en smeekt naar God
dat Hij ons in de Zoon
doet opstaan uit de dood.
Opdat ons leven nooit
in weer en wind bezwijkt,
om Schepper Geest, voltooi
wat Gij begonnen zijt.

Stilte

Koor

Sicut Cervus (Psalm 42, vers 1) (*Giovanni Pierluigi da Palestrina*
(ca. 1525 – 2 February 1594)

Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum,
ita desiderat anima mea ad te, Deus

(*Vertaling: Zoals een hinde smacht naar stromend water,
zo smacht mijn ziel naar u, o Heer*)

Herneming van de tafelgemeenschap

na de onderbreking op Witte Donderdag

Gebeden en gaven

Nodiging door de diaken

Toelichting op de inzameling

Collectedoel: Amnesty International

Rekeningnummer: NL45 TRIO 0198 1000 00

Voorbeden - Stil gebed

Tafelgebed: Die naar menselijke gewoonte
(*t: Huub Oosterhuis; m. Bernard Huijbers*)

*Die naar menselijke gewoonte
met een eigen naam genoemd werd
toen hij in een ver verleden werd geboren, ver van hier,*

die genoemd werd Jesjoe Jezus,
zoon van Jozef zoon van David,
zoon van Jesse, zoon van Juda,
zoon van Jacob, zoon van Abram,
zoon van Adam, zoon van mensen,
die ook zoon van God genoemd wordt,
heiland visioen van vrede,
licht der wereld weg ten leven,

levend brood en ware wijnstok,
die geliefd en onbegrepen,
werd bewaard in taal en teken
als een eeuwenoud geheim;
als een wachtwoord doorgegeven,
als een vreemd vertrouwd verhaal,
die een naam in mijn geheugen,
die de stem van mijn geweten,

die mijn waar - heid is ge - wor - den,
hem ge - denk ik hier en - noem ik,
als een do - de die niet dood is,
als een le - ven - de ge - lief - de,
die ge - ko - zen heeft te - le - ven
voor de arm - sten van de ar - men,
help - man, reis - ge - noot en - broe - der
van de al - ler - min - ste mē - sen,

die, ten dage dat hij rondging
door de dorpen van zijn landstreek,
mensen aantrok en bezielde,
hen verzoende met elkaar,
die niet steil en ongenaakbaar,
niet hooghartig, als een heerser,
maar in knechtsgestalte leefde,
die zijn leven voor zijn vrienden

prijsgaf, door een vriend verraden,
die getergd tot op het kruis,
voor zijn vijand heeft gebeden,
die van God en mens verlaten,
is gestorven als een slaaf.

*VG: die op de avond van zijn lijden
 brood heeft genomen,
 het gebroken heeft en rondgedeeld
 met de woorden :
 dit is mijn lichaam voor u;
 die ook de beker nam,
 hem ronddeelde en zei
 dit is de beker
 van het nieuwe, altijddurende verbond,
 dit is mijn bloed
 dat voor u en voor velen
 vergoten wordt;
 die gezegd heeft doe dit om mij te gedenken;*

die ge - strooid is in de ak - ker
 als het klein - ste van de za - den,
 die daar wacht een lan - ge win - ter
 in de stil - te van de dood,
 die als graan ge - oogst zal - wor - den,
 die als brood ge - deeld wil - wor - den
 om in men - sen mens te word - den,
 die ver - bor - gen in zijn god,

onze vrede is geworden,
onze ziel tot rust gekomen,
die ons groet vanuit zijn verte
die ons aankijkt van dichtbij,
als een kind, een vriend, een ander,
Hem gedenk ik hier, hem noem ik
en beveel hem bij je aan,
als je levende geliefde,
als de mens die naast je is.

***Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid.
Amen***

Vredegroet

De vrede van de Heer zij altijd met u.
Zijn vrede ook voor u.

*Ieder reikt een aantal kerkgangers de hand
en wenst elkaar "de vrede van Christus"*

De diakenen breken het brood

*Gemeenschap van brood en wijn onder het zingen van
Mon âme se repose (t. ps 62.2 m. Jacques Berthier)
(op aanwijzing van de dirigent)*

Mon â-me se re-po-se en paix sur Dieu seul: de

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the upper staff.

lui vient mon sa - lut. Oui, sur Dieu seul mon

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the upper staff.

â-me se re-po - se, se re-po - se en paix.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the upper staff.

vertaling:

*Mijn ziel vindt rust en vrede bij God alleen,
mijn heil komt van Hem.*

Ja, bij God alleen vindt mijn ziel rust en vrede.

Zending

Er is een weg die mensen gaan,
die, terwijl ze wijzend naar die stip op de horizon,
zachtjes tegen elkaar fluisteren

dat ellende en oorlog niet het laatste is
dat angst niet het laatste is
dat gevangen zitten niet het laatste is
dat "dit is geen leven" niet het laatste is
dat "ik weet me geen raad" niet het laatste is
dat "ik haat je" niet het laatste is
dat iemand kwijtgeraakt zijn niet het laatste is
dat "de wereld is een puinhoop" niet het laatste is
dat "het kan me niet schelen" niet het laatste is
dat geen thuis meer hebben niet het laatste is
dat helemaal alleen zijn niet het laatste is
dat "jij hoort er niet bij" niet het laatste is
dat nergens meer zin in hebben niet het laatste is
dat het allerlaatste niet het laatste is.

Er is een weg.

Een lange weg van geloof, hoop en liefde.

Een weg die nieuw leven opent.

Slotlied Lb. 612 (t. Sytze de Vries, M. Heinrich Schütz)

1 Wij ko-men als ge - roe - pen
en aan het licht ge-bracht.
Het le - ven te be - groe - ten
heeft God ons toe - ge - dacht.
Wij ko-men als ge - roe - pen,
ge - te - kend met een naam,
van on - ge - we - ten toe-komst
de me - de - erf - ge - naam.

2. Geroepen om te leven,
gehouden aan zijn woord
van uitgesproken vrede,
van liefde ongehoord.
Herboren, uitgetogen
uit de toevalligheid,
bestemd voor de genade,
het donker al voorbij.

3. Getekend voor ons leven
als kind'ren van het licht,
gezaaid op hoop van zegen,
de dag als vergezicht.
God, breng onszelf op
adem
en treed in ons bestaan.
Bezegel onze vreugde
hier met uw eigen naam!

Zegen (t. Numeri 6:24-26, m. Gert Bremer)

De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe zijn aangezicht over u lichten,
En zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u,
En geve u vrede.

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of music. The first system begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a time signature of 8/8. The lyrics for the first system are: "Allen: Zegen ons en be - hoed ons,". The second system continues the lyrics: "doe lich - ten o - ver ons uw aan - ge - zicht". The third system contains two endings: "1. en wees ons ge - na - dig." and "2. en geef ons vre - de." The piano accompaniment consists of simple chords and single notes in both hands.

U bent van harte uitgenodigd om nog wat na te praten onder het genot van een glas wijn of vruchtensap.

Het boekje en het kaarsje mag u meenemen om uw licht verder te verspreiden op uw weg.

Tekst voor onderweg

Zeg niet
wij wisten de Weg niet
want hij staat in vuur aan de hemel geschreven
vraag niet waar is de routebeschrijving
want de woorden staan ons in de ribben gekerfd
roep niet
wij dansen onze eigen weg
want die loopt dood in woestenij

de Weg is uittocht
bevrijding
de Weg is uitdaging
verlokking
de Weg is ongemak
ontbering
de Weg is verrassend
oorspronkelijk

wij zijn door de Weg getekend
wij weten niet beter, houden
elkaar aan de belofte die wij zijn
in het spoor naar voltooiing
hier en ooit

Tekst: Hans Waegemakers